

Lausunto Tampereen kantakaupungin eteläisen vaiheyleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä

Lempäälän kunta kiittää Tampereen kaupunkia mahdollisuudesta lausua Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lempäälä pitää kaavatyötä ja siihen kytkeytyvää Etelän kasvusuunnan kehitysohjelmaa merkittävänä ja perusteltuna osana Tampereen kaupunkiseudun pitkän aikavälin maankäytön, liikenteen ja elinvoiman kehittämistä.

1. Seudullinen merkitys ja Lempäälän rooli

Lempäälän kunta tunnistaa Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan keskeisen seudullisen ja valtakunnallisen merkityksen. Erityisesti järjestelyratapihan siirtoon, ratayhteyksiin ja eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmäratkaisuihin liittyvät tavoitteet kytkeytyvät suoraan Lempäälän kunnan alueeseen, maankäyttöön ja kehitysnäkyymiin.

Lempäälän kunnan näkemyksen mukaan yleiskaavavaiheessa on tarpeen tunnistaa kaavaratkaisujen vaikutussuhteet sekä kuvata naapurikuntien rooli muutoksen mahdollistajina ja vaikutusalueina osana vaikutusten arviointia.

2. Järjestelyratapihan siirron seudulliset vaikutukset

Lempäälän rooli on koko kaavoitushankkeen ja kehittämissuunnitelman toteutumisen kannalta kriittinen. Lempäälän kunta pitää tärkeänä, että järjestelyratapihan siirtoa tarkastellaan kokonaisuutena myös hyötyjen ja kustannusten jakautumisen näkökulmasta. Järjestelyratapihan siirto mahdollistaa Tampereen kaupungille merkittävät maankäyttöhyötyjä nykyisellä ratapiha-alueella, kun alue vapautuu keskustamaiselle asumiselle, palveluille ja työpaikkatoiminnoille sekä kaupunkirakenteen eheyttämiseksi. Näillä ratkaisulla on pitkällä aikavälillä huomattava vaikutus Tampereen elinvoimaan, kaupunkirakenteeseen ja taloudellisiin edellytyksiin.

Ratapihan sijoittuminen Lempäälän kunnan alueelle aiheuttaa Lempäälälle merkittäviä kustannuksia, velvoitteita ja riskejä. Näitä ovat muun muassa ratapiha-alueen ja siihen liittyvien toimintojen kaavoitus sekä kaavaprosesseihin liittyvä viranomaistyö, laajat selvitys- ja arviointitarpeet (kuten liikenne-, ympäristö-, melu-, tärinä-, vesitalous-, luonto-, turvallisuus- ja riskiselvitykset), yhdyskuntateknisen infrastruktuurin ja liikennejärjestelyjen suunnittelu ja yhteensovittaminen sekä mahdolliset ympäristöhaittojen lieventämis- ja kompensatiotoimenpiteet.

Lempäälän kunta toteaa, että kyseessä on luonteeltaan seudullinen ja valtakunnallinen hanke, jonka kustannukset eivät voi kohdistua yksinomaan ratapihan uutta sijaintikuntaa koskeviksi. Tämän vuoksi Lempäälä pitääkin tärkeänä, että järjestelyratapihan siirtoon, sen kaavoitukseen ja sitä koskeviin selvityksiin liittyvää valmistelua tehdään tiiviissä yhteistyössä Tampereen kaupungin, muiden seudun kuntien ja valtion kesken.

Vaikutusten kuvaaminen on keskeistä hankkeen hyväksyttävyydelle, toteuttamiskelpoisuudelle sekä pitkäjänteiselle seudulliselle yhteistyölle. Myös kustannusten jakautumisen selvittäminen on edellytys toteuttamiskelpoisuudelle. Näitä kysymyksiä on hyvä käsitellä sekä vaiheyleiskaavatyön että Etelän kasvusuunnan kehitysohjelman jatkovalmistelun yhteydessä.

3. Vaikutusten arviointi naapurikuntien näkökulmasta

Lempäälän kunta katsoo, että Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan vaikutusten arvioinnissa on hyvä mainita ja tunnistaa kaavaratkaisujen vaikutukset myös Lempäälän kunnan maankäyttöön ja kehitysnäkyymiin. Arviointi voi olla yleispiirteistä eikä edellytä yksityiskohtaista selvittämistä Lempäälän alueella, mutta vaikutussuhteiden esiin tuominen on tarpeen, jotta kaavatyön kokonaisuus hahmottuu aidosti seudullisena.

4. Yhteensovittaminen Lempäälän kaavoituksen ja MAL-yhteistyön kanssa

Lempäälän kunta pitää tärkeänä, että Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavan valmistelu etenee tiiviissä yhteistyössä Lempäälän kanssa ja että kaavatyössä huomioidaan yhteensovittaminen meneillään olevien ja tulevien yleiskaavaprosessien kanssa. Erityisesti järjestelyratapihan siirtoon varautuminen edellyttää Lempäälässä ennakoivaa yleiskaavallista tarkastelua. Uuden järjestelyratapihan alueen yleiskaavan aikataulua ei ole toistaiseksi ohjelmoitu eikä sisällytetty voimassa olevaan kaavoituskatsaukseen.

5. Osallistuminen ja sidosryhmäyhteistyö

Lempäälän kunta toteaa, että eteläisen kasvusuunnan maankäytön edistämiseksi ollaan käynnistämässä kuntien välistä yhteistyötä, jota kehitetään edelleen yhteisen edunvalvonnan suuntaan. Eteläisen kasvusuunnan hankkeiden edistäminen on sisällytetty Lempäälän kunnan kunnanhallituksen hyväksymään edunvalvontasuunnitelmaan keskeisenä edunvalvonnan painopisteenä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole riittävällä tavalla huomioitu Lempäälän kriittistä roolia kaavoitushankkeen ja kehittämisohjelman toteutumisen edellytyksenä. Lempäälän kunta edellyttää, että Lempäälällä on aktiivinen ja jatkuva rooli kaavatyön eri vaiheissa ja valmistelua tukevassa vuoropuhelussa.

6. Sääksjärven juna-asema

Sääksjärven uusi juna-asema sijoittuu eteläisen kaupunkiseudun kannalta keskeiseen sijaintiin valtatie 3 ja Tampereen 2-kehän risteysalueelle, mikä antaa asemalle merkittävän seudullisen saavutettavuus- ja liityntäliikenteellisen roolin sekä tie- että raideliikenteen solmukohtana. Lempäälän tavoite on, että Sääksjärven asema palvelee kaukojunaliikennettä ja kytkeytyy 2-kehän kautta Tampere-Pirkkalan lentoasemalle ja sitä kautta sillä on merkitystä seudullisena ja valtakunnallisen solmukohtana. Näistä lähtökohdista Lempäälän kunta katsoo, että Sääksjärven aseman rooli osana eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmää ja valtakunnallista liikennejärjestelmää tulee huomioida kaavatyössä.

7. Yhteenveto

Lempäälän kunta pitää Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaavaa seudullisesti merkittävänä hankkeena, jonka keskeiset vaikutukset kohdistuvat myös Lempäälän alueeseen ja jossa Lempäälällä on kriittinen rooli kaavoitushankkeen ja kehittämisohjelman toteutumisen edellytyksenä. Erityisesti järjestelyratapihan siirto, eteläisen kasvusuunnan liikennejärjestelmäratkaisut sekä Sääksjärven juna-aseman rooli edellyttävät vaikutusten

tunnistamista ja kokonaisuuden tarkastelua seudullisesta näkökulmasta. Lempäälän kunta korostaa varhaisen ja jatkuvan yhteistyön sekä hyötyjen ja kustannusten tasapuolisen huomioimisen merkitystä hankkeen jatkovalmistelussa ja on valmis jatkamaan rakentavaa vuoropuhelua kaavatyön edetessä.

Toimivalta

Tämän päätöksen toimivalta tulee Lempäälän kunnan hallintosäännöstä 5 luku 6 §: Toimivallan edelleen siirtäminen, ja yhdyskuntajohtajan viranhaltijapäätöksestä 31.1.2025 § 7: päätösvallan siirtäminen kaavoituspäällikölle.

Lisätietoja: kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä, 044486 3418, teija.makela@lempaala.fi

Päätös

Annan selostusosan mukaisen lausunnon.

Teija Mäkelä
Kaavoituspäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Lempäälän kunnan asianhallintajärjestelmässä.

Päätöksen nähtävänäpito

Tämä päätös on nähtävänä Lempäälän kunnan internetsivuilla.

Otteet

Tampereen kaupunki (kirjaamo@tampere.fi) ja Lempäälän yhdyskuntalautakunta.

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua.